Dosarul nr. 3a-620/2024 2-23035829-02-3a-06062024
Judecătoria Chişinău, sediul Rîşcani, judecător Violeta Chisilița

D E C I Z I E

11 decembrie 2024 **mun. Chişinău**

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componența:
Preşedintele completului, judecătorul Ghenadie Mîra
Judecătorii Victoria Sîrbu şi Angela Braga
Grefier Mihaela Pîrvu

examinând, în şedinţă de judecată publică, *apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva* hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 29 februarie 2024, în cauza civilă la acțiunea înaintată de Galina Solomon împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

c o n s t a t ă:

La data de 09 martie 2023 reclamanta Solomon Galina, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, a depus în instanța de judecată acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând:

- anularea Deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru cu nr. ***** și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. ***** privind respingerea cererii în stabilirea Galinei Solomon a pensiei pentru vechime în muncă, conform Legii nr.1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri;
- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească, să efectueze calcularea cuantumului pensiei Galinei Solomon, cu achitarea pensiei neachitate, luând-se în considerare Confirmarea eliberată de către Inspectoratul Național de Securitate Publică cu nr. *****;
- încasarea de la pârâtul Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul Galinei Solomon a cheltuielilor de judecată suportate în acest proces.

În susținerea acțiunii înaintate, reprezentantul reclamantei a indicat, că în perioada 01.08.1998 – 01.02.2023, Solomon Galina a activat în organele afacerilor interne. Pentru activitatea sa în Izolatorul de detenție provizorie IP Buiucani și IP Râșcani în perioada 16.07.2000 – 06.06.2001 și 29.08.2002 – 08.07.2003 angajatorul i-a calculat vechimea în serviciu cu avantaje 1:2, conform Hotărârii Guvernului

nr.78/94, fapt probat prin Confirmarea nr.34/17- 513 din 30.01.2023, eliberată de Inspectoratul Național de Securitate Publică, or, la ieșirea la pensie, cuantumul pensiei constituie 53% din solda lunară.

Menționează că, s-a adresat cu cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, care a emis Decizia nr***** de refuz în stabilire și achitare a pensiei reclamantei.

Nefiind de acord cu Decizia emisă, reclamanta s-a adresat cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, iar la 27.02.2023 a primit răspunsul nr. *****, prin care solicitarea a fost respinsă.

Reclamanta nu este de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 317***** și cu răspunsul CNAS cu nr. *****, deoarece consideră că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru și Casa Națională de Asigurări Sociale în mod greșit i-au calculat vechimea în serviciu, în mod neîntemeiat nu a calculat stagiul său de muncă cu avantajele de care a beneficiat pe perioada de activitate și în mod absolut ilegal au refuzat să-i stabilească pensia pentru vechimea în serviciu.

Reclamanta a făcut referire la Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544/23.06.93, art. 13.

Totodată indică, prevederile pct.8 din HG nr. 78/21.02.94 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare: „La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în m uncă pentru o lună de serviciu: în instituţii penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran”.

Astfel, a opiniat că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru și Casa Națională de Asigurări Sociale, nu avea dreptul să-i refuze la stabilirea și achitarea pensiei pentru vechimea în serviciu.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 29 februarie 2024, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Galina Solomon împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, fiind anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău sector Centru nr. ***** privind stabilirea pensiei și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. ***** de soluționare a cererii prealabile, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să

emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă Galinei Solomon, în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, începând cu 01.02.2023, ținând cont de vechimea în muncă de 26 ani 02 luni și 29 zile. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Galinei Solomon, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 000 lei.

În dezacord cu soluția primei instanțe, la data de 15.03.2024, în interiorul termenului legal stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a depus apel nemotivat, iar la data de 31.05.2024, a fost depusă motivarea apelului, prin care apelanta a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Art. 236 Cod administrativ prevede expres că, instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când: a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel; b) apelul este depus în mod repetat; c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită; d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1); e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2); f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

Consecvent, Colegiul reține că, cererea de apel înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a fost depusă în interiorul termenului legal prevăzut în acest sens de legislator, conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care apelanta își întemeiază solicitările.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233; 236; 241 Cod Administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care aceasta urmează a fi judecată în fond.

În susținerea poziției sale, *Casa Națională de Asigurări Sociale* a invocat că, nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, o consideră ca fiind neîntemeiată, ce rezultă din interpretarea eronată a legii materiale aplicabile şi anume a pct. 8 lit. d) din HG nr. 78/1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar, în vigoare până la data de 28.12.2023.

A menționat că, instanţa de fond a emis o hotărâre pripită, fapt ce se datorează lipsei analizării certificatului emis de Inspectoratul național de securitate publică a IGP al MAI nr. 34/317-513 din 30.01.2023, în care se reflectă vechimea în muncă a intimatei calculată cu înlesnirile de două luni vechime în muncă pentru o lună de

serviciu conform pct. 8 lit. d) a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023, pentru activitatea din cadrul Izolatorului de detenție provizorie.

Notează că, conform art. 13 lit. a) din Legea nr.1544/1993, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 01.07.2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani.

Comunică că, la depunerea cererii de stabilire a pensiei, a fost anexat Certificatul nr. 34/317-513 din 30.01.2023, prin care instituția de forță, la care a activat intimata, a confirmat vechimea în muncă la momentul eliberării - 26 ani 02 luni și 29 zile.

În acest context reprezentantul părții s-a axat pe prevederile art. 49 alin. (3) din Legea nr.1544/1993, care prevede că organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (câştigul), eliberate de organele abilitate.

Respectiv, urmare a verificării certificatului menţionat, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru a constatat că organul abilitat în calcularea vechimii în muncă (Inspectoratul național de securitate publică a IGP al MAI) eronat a calculat vechimea în muncă cu înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru activitatea intimatei în cadrul Izolatorului de detenție provizorie, pentru perioadele 16.07.2000 - 06.06.2002 și 29.08.2002 - 08.07.2003.

A relevat că, potrivit calculelor organului abilitat în stabilirea pensiei, vechimea în muncă a intimatei la momentul depunerii cererii de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă este de 24 ani 06 luni şi 11 zile, respectiv se constată faptul neîntrunirii condiţiilor prevăzute la art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, or, vechimea în serviciu în vederea stabilirii pensiei pentru vechime în muncă, începând cu data de 01.07.2020 este de 25 ani.

În acest context, conchide apelantul faptul că certificatul nominalizat este nul din oficiu, din motiv că actul normativ în temeiul căruia a fost emis, nu prevedea acordarea înlesnirilor nominalizate pentru colaboratorii care au activat în cadrul Serviciului de Escortă. A accentuat, că în cazul intimatei, aceasta a activat în cadrul Izolatorul de detenţie provizorie care nu era o instituţie penitenciară, asupra căruia s-ar răsfrânge Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul poliţistului (Legea nr. 416/1990 cu privire la poliţie, în vigoare până la data de 05.03.2013), astfel normele citate nu prevedea acordarea înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru colaboratorii care activau în cadrul Izolatorului de detenţie provizorie.

În acest context a opiniat, că intimata a activat în cadrul Izolatorul de detenţie provizorie, care nu era instituţie penitenciară şi nu se regăsea în pct. 8 lit. d) al

Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023, respectiv nu există temei de calculare a vechimii în muncă cu înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Suplimentar a consemnat, că prin HG nr. 494/1997 pentru modificarea şi abrogarea unor hotărâri ale Guvernului pct. 8 din HG nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar, a fost completat cu lit. d), care reglementează dreptul de a calcula două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu desfăşurat nemijlocit în închisori, izolatoarele de anchetă penală şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

În acest sens susține apelanta că, modificările operate în Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, au fost efectuate în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogată la data 16.05.2018 şi nicidecum în temeiul unui alt act normativ care stabileşte astfel de garanţii şi pentru colaboratorii MAI sau IGP. Or, temeiul legal de emitere a actelor normative este expres stabilit în art. 44 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Cât priveşte Ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoaşterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcţionări publici cu statut special şi militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării corecte a prevederilor HG nr. 78/1994, nu poate produce efecte juridice, deoarece ordinul nominalizat depăşeşte prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Reliefează apelanta că, prevederile actelor normative ale administraţiei publice centrale de specialitate se aplică numai în partea în care nu depăşesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis şi nu contravin prevederilor respective.

În acest context, Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 96 din 20.03.2018, aprobat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.78/1994, nu poate să depășească prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, limitându-se strict la cadrul stabilit de actul normativ, în special doar la lista exhaustivă a înlesnirilor care se iau în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei reglementate expres de Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, respectiv, orice act emis în baza ordinului menţionat, urmează a fi considerat nul din oficiu.

În concluzie, apelanta constată că instanţa de fond nu a elucidat pe deplin circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material şi prin urmare solicită admiterea cererii în sensul formulat, casarea hotărârii primei instanţei şi emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

Reprezentantul apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale, Rotaru Viorica în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Reprezentantul intimatei Solomon Galina, avocatul Kovali Vladimir, a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat și menținerea hotărârii primei instanțe fără modificări.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, studiind materialele cauzei și analizând argumentele apelului prin prisma actelor și circumstanțelor cauzei, raportate la dispozițiile legale incidente cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul admisibil, însă neîntemeiat, acesta urmând a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169-171.

În acord cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.

Conform practicii CEDO, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu art. 225 alin. (1)-(2) Cod administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Instanța de apel remarcă că, în corespundere cu art. 6 Cod administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de

autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. (2) Decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual

Art. 11 Cod administrativ prevede că, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia. Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În conformitate cu art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În concordanță cu art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În accepțiunea art. 21 Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În temeiul art. 22 din Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu art. 39 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Prin prisma art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În corespundere cu art. 206 Cod Administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: (1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: *a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);* c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Potrivit normei juridice înserate la art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar art. 93 alin. (1) Cod Administrativ statuează că, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Colegiul notează că, conform art. 208 Cod administrativ, (1) În cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În acord cu art. 162 Cod Administrativ, (1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Totodată, în acord cu art. 209 Cod Administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

Art. 194 alin. (1) Cod administrativ, prevede că, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Din actele cauzei și ale dosarului administrativ, Colegiul constată următoarea stare de fapt.

Prin Certificatul nr. *****, eliberat de Inspectoratul național de Securitate Publică al IGP al MAI, se confirmă că reclamanta Solomon Galina a îndeplinit serviciul neîntrerupt în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în perioada de la 02.08.1998 până la 01.02.2023, vechimea totală în serviciu pentru stabilirea pensiei ce permite dreptul la pensie în baza Ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. *****din data de 19.01.2023, a constituit 26 ani 02 luni 29 zile (f.d.5 dosar administrativ).

La data de 06.02.2023, reclamanta Solomon Galina s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru, solicitând stabilirea pensiei pentru vechime în muncă (f.d.1 dosar administrativ).

La 10.02.2023, a fost emisă decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru nr***** de respingere în stabilirea pensiei Galinei Solomon, pe motiv că perioadele de activitate care se calculează cu avantaje în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20.03.2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii pe funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, nu poate fi luată în calcul, întrucât contravine art.8 din HG nr.78 din 21.02.1978 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar și colaboratorilor Centrului Național Anticorupție (f.d.2 dosar administrativ).

În dezacord cu decizia enunțată, la 15.02.2023, Galina Solomon s-a adresat organului ierarhic superior - Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei și emiterea unui act administrativ privind stabilirea pensiei în baza Legii 1544/1993 (f.d.2 dosar administrativ).

În urma examinării cererii prealabile adresate, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin răspunsul nr. *****, a refuzat reclamantei în stabilirea pensiei, indicând că, actul administrativ emis de organul abilitat este unul legal și întemeiat, fapt pentru care nu există motive de drept în vederea anulării totale sau parțiale a acestuia (f.d.39 dosar administrativ).

Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău sect. Centru nr. ***** și cu răspunsul la cererea prealabilă emis de Casa Națională de Asigurări Sociale nr. *****, Solomon Galina a înaintat prezenta acțiune în contencios administrativ, solicitând anularea acestora și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil de stabilire și achitare a pensiei pentru vechimea în muncă, conform certificatului nr. ***** emis de Inspectoratul național de Securitate Publică, care confirmă vechimea totală în serviciu cu înlesniri de 26 ani 02 luni 29 zile.

Fiind investită cu competența de judecare a prezentului litigiu, instanța de fond s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii, cu admiterea acesteia.

În dezacord cu soluția primei instanțe, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu apel, invocând argumentele enumerate mai sus.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or, instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

În acest sens, Colegiul judiciar constată că obiect al controlului judecătoresc în prezentul litigiu, îl constituie Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. *****, prin care s-a respins cererea Galinei Solomon privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă cu înlesniri și corespunzător, răspunsul la cererea prealabilă, emis de Casa Națională de Asigurări Sociale nr. *****, prin care a fost respinsă cererea prealabilă ca neîntemeiată.

În contextul pretențiilor deduse judecării Colegiul reține că, în conformitate cu pct. 69-70, 88 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin HG nr. 165 din 21.03.2017, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit. În urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale. Pentru confirmarea stagiului de cotizare se prezintă extrasul din carnetul de muncă. Organele teritoriale de asigurări sociale confruntă extrasul cu originalul, legiferează extrasul, carnetul de muncă fiind restituit titularului după stabilirea pensiei. Alte documente ce confirmă stagiul de cotizare se primesc numai în original, exceptând livretele militare, certificatele de naștere, diploma de studii/ rezidențiat, din care se fac, de asemenea, extrase.

Totodată, Colegiul notează că, în concordanță cu art. 2 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu. Persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite. Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri li se stabilește pensie de dizabilitate, iar familiilor acestora pensie în cazul pierderii întreținătorului, independent de durata serviciului.

În conformitate cu art. 48 și 49 din același act legislativ, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din

corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și sistemului penitenciar, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale. Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare. Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate.

În accepțiunea art. 68 din Legea nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, angajații Ministerului Afacerilor Interne, ai subdiviziunilor subordonate și desconcentrate ale Ministerului Afacerilor Interne care dețin grade speciale de poliție, care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au vechime în muncă, conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/1993, în organele apărării naționale, ale securității statului sau ale asigurării ordinii publice de cel puțin 12 ani și 6 luni și care continuă să activeze în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne și al subdiviziunilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, deși funcția deținută de către aceștia nu mai constituie o funcție polițienească, beneficiază de statut garantat de prezenta lege și Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne până la momentul împlinirii termenului de vechime în muncă care dă dreptul la pensie conform Legii nr. 1544/1993. După împlinirea termenului de vechime în serviciu, care dă dreptul la pensie pentru vechime în serviciu în Poliție, de către persoanele enumerate la alin. (1) din prezentul articol, prevederile prezentei legi nu li se vor aplica. Persoanei în cauză i se va aplica statutul care reiese din funcția nepolițienească deținută, iar persoana care are dreptul la pensie va beneficia de dreptul la pensie pentru vechimea în serviciu începînd cu momentul de depunere a cererii.

Cu referire la cazul dedus judecății, Colegiul judiciar atestă că, potrivit Certificatului nr. *****, eliberat de Inspectoratul național de Securitate Publică al IGP al MAI, reclamanta Solomon Galina a îndeplinit serviciul neîntrerupt în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în perioada de la 02.08.1998 până la 01.02.2023, confirmând o vechime totală în serviciu pentru stabilirea pensiei ce

permite dreptul la pensie de 26 ani 02 luni 29 zile, în baza Ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. *****din data de 19.01.2023 (f.d.5 dosar administrativ).

Colegiul constată că, în calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei s-au inclus următoarele perioade:

- perioada de activitate în cadrul CPS Buiucani al IPM Chișinău(izolatoare de detenție provizorie), calculată cu avantaje 1:2, de la 16.07.2000 până la 06.06.2001, în total 01 ani 09 luni 10 zile;
- perioada de activitate în cadrul CPS Rîșcani al IPM Chișinău(izolatoare de detenție provizorie), calculată cu avantaje 1:2, de la 29.08.2002 până la 08.07.2003, în total 01 ani 08 luni 18 zile.

În această ordine de idei, Colegiul consideră necesar de a menționa că, conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri ai Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi a funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se acordau următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituţii penitenciare de tip închis izolatoarele de urmărire penală, casele de arest şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, precum şi la lucrări de subteran.

Concomitent, instanța de apel relevă că, în conformitate cu prevederile art. 48 din Legea nr.1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Raportând circumstanțele de fapt ale prezentei spețe, la reglementările legale pre-citate, Completul judiciar consideră că instanța de fond just a concluzionat despre netemeinicia argumentelor invocate de către autoritatea pârâtă în vederea respingerii cererii reclamantei/intimate în calcularea pensiei cu înlesniri, conform Certificatului nr. *****, eliberat de Inspectoratul național de Securitate Publică al IGP al MAI, or, la caz, s-a demonstrat cu certitudine faptul că Solomon Galina, dispune de perioade de serviciu care urmează a fi luate în calculul vechimii în muncă cu înlesniri (avantaje) pentru stabilirea pensiei, și anume, perioada cuprinsă între 16.07.2000 - 06.06.2001 și 29.08.2002 - 08.07.2003 - aceste perioade urmând a fi luate în calcul ca două luni vechime de muncă pentru o lună de serviciu, întrucât instituția respectivă are menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate și face parte din categoria

instituțiilor penitenciare prevăzute la art. 6 alin. (2) al Legii nr. 1036/ 1996, respectiv urmează a fi raportată la prevederile pct. 8 al HG nr. 78/1994.

Completul judiciar menţionează că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenţie provizorie) şi instituţiile destinate pentru deţinerea şi tratarea bolnavilor contagioşi şi bolnavilor psihici, sunt entităţi care cad sub incidenţa reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și prin urmare, reclamanta/intimata Solomon Galina este îndreptățită să pretindă calcularea pensiei cu înlesnirile stabilite de legea pre-citată

În acest context, Completul judiciar va face referire la prevederile art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, conform căruia, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne care au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani.

Conform prevederilor art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, militarilor (în redacția la data pensionării reclamantului), mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: a)pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne care au o vechime în muncă de cel puţin 20 de ani (art. 13 lit. a)): pentru o vechime în muncă de 20 de ani - 50 procente iar pentru cei pensionaţi la limită de vârstă sau din motive de boală- 55 procente din sumele respective ale soldei; pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume; b) pentru militarii care satisfac serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne (art.13,lit.b),c) și d): pentru vechime totală în muncă de 25 de ani -50 procente și pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 25 de ani-1 procent din suma respectivă a soldei sau a salariului, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

Pe cale de consecință, Colegiul concluzionează asupra netemeiniciei Deciziei de respingere a cererii în stabilirea pensiei, emise de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău sect. Centru nr. *****, și corespunzător, a răspunsului la cererea prealabilă emis de Casa Națională de Asigurări Sociale nr. *****, acestea fiind ilegale și neîntemeiate.

Totodată, reieșind din faptul că, reclamanta a promovat în instanță o acțiune în obligare, Colegiul constată că, prima instanță corect a dispus obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită în privința reclamantei Galina Solomon, actul administrativ individual favorabil de stabilire și achitare a pensiei pentru vechimea în

muncă, conform certificatului nr. ***** emis de Inspectoratul național de Securitate Publică, care confirmă vechimea totală în serviciu cu înlesniri de 26 ani 02 luni 29 zile și să-i stabilească pensia de care beneficiază, începând cu data de 01.02.2023, cu înlesniri, în baza vechimii în muncă calculate cu avantaje, or, după operarea modificărilor legislative, unica instituție cu competențe de stabilire și plată a pensiilor este Casa Națională de Asigurări Sociale.

Colegiul învederează că, în argumentarea poziției formulată în apel, autoritatea publică apelantă a invocat că la adoptarea deciziilor contestate, s-a ținut cont de activitatea reclamantei, iar perioada care a fost calculată cu înlesniri, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 lit. d) a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, din considerent că funcția exercitată de Solomon Galina în cadrul Izolatorului de detenție provizorie, nu este o instituție penitenciară.

Reieșind din constatările descrise supra, Colegiul judiciar atestă că respectivul argument urmează a fi respins ca fiind neîntemeiat și declarativ, stabilindu-se cu certitudine că, potrivit Certificatului nr.*****, eliberat de Inspectoratul național de Securitate Publică al IGP al MAI, reclamanta/intimata Galina Solomon a confirmat la data demisionării (01.02.2023), o vechime în muncă de 26 ani 02 luni 29 zile (f.d.5 dosar administrativ).

În această ordine de idei, Completul judiciar reține ca fiind justă concluzia instanței de fond despre corectitudinea calculului vechimii în muncă stabilit reclamantei Solomon Galina, reflectat în Certificatul nr.*****, eliberat de Inspectoratul național de Securitate Publică al IGP al MAI, care a ținut cont de rigorile legislației abordate supra și a stabilit vechimea în muncă cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, suficient pentru stabilirea dreptului la pensie pentru vechime în muncă.

Completul judiciar apreciază ca irelevante trimiterile apelantului la Ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționări publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, precum că acesta nu poate produce efecte juridice, deoarece depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, art. 219 alin. (3) din Codul administrativ stipulează expres că: (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Respectiv, odată ce Ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018, nu constituie obiect al controlului judecătoresc în prezentul litigiu, nu poate fi pusă în discuție legalitatea acestuia. Cu atât mai mult, apelantul nu a prezentat instanței vreun înscris din care ar rezulta că Ordinul nominalizat a fost anulat sau abrogat, fapt care denotă caracterul declarativ al argumentului în acest sens.

De asemenea, Colegiul va respinge ca neîntemeiat și argumentul apelantei, potrivit căruia, hotărârea primei instanțe este una neîntemeiată. Or, analizând

conținutul hotărârii contestate, Completul judiciar reține că hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și bine argumentată, făcând referire la normele de drept material și procedural, dând o apreciere probelor prezentate de către părți, determinând circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost stabilite, apreciind corect caracterul raportului juridic dintre părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară.

Alte argumente invocate de apelantă în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Astfel, dat fiind că argumentele apelantei sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate, Colegiul conchide că apelul declarat este integral nefondat și pasibil de a fi respins, cu menţinerea hotărârii primei instanţe fără modificări.

În conformitate cu prevederile art. art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 29 februarie 2024 în cauza civilă la acțiunea înaintată de Galina Solomon împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele completului,
Judecător **Ghenadie Mîra**

Judecător **Victoria Sîrbu**

Judecător **Angela Braga**